

Godseier Nyholm, og 1 paa Landsthingsmand, Absesfor Flensborg.

Formanden: Den derpaa følgende Sag paa Dagsordenen angaaer Forslag til Lov om Møllenæringen. Det er eneste Behandling*) af dette fra det andet Thing tilbagesendte Forslag. Udvalgets Erklæring (see Anhang B Nr. 80, Sp. 1076—77) har i sin Tid været omdeelt. Det vil af denne erfares, at der af en Minoritet er stillet et Ændringsforslag til Lovforslagets § 2 og et til § 6, samt at en anden Minoritet af Udvalget har foreslaaet Loven forkastet. Det Ændringsforslag, der er stillet til § 2 tilligemed selve § 2 i Lovforslaget sættes nu under Forhandling.

Schytte: Det Ændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille under Nr. 1 til § 2, er ordlydende med den tilsvarende Paragraph i det Forslag, som her er blevet afstemt ved tredie Behandling af Sagen, og som havde en Majoritet for sig af 29 Stemmer imod 11. Da Sagen i det Hele har været undergivet en saa udtømmende Behandling her i Thinget, maa jeg antage, at Thinget ikke vil underkjennde den Afstemning, som det efter moden Overveielse ved Sagens tredie Behandling er kommet til, og jeg skal saaledes kun tillade mig nogle faa Bemærkninger. Alle vare den Tid enige her i Thinget om, at der burde tilstaaes Møllerne nogen Lempelse og Beskyttelse; det var kun Udstrækningen af denne Lempelse, hvorom Meningerne vare deelte. Efterat der var skeet betydelige Indskrænkninger ved de Afstemninger, der havde fundet Sted her i Thinget, i de Lempelser, som Udvalget oprindelig foreslog, mener jeg, at Thinget omtrent gif

dem saa nær, som det efter Omstændighederne var muligt; men ved det Udfald, som Sagen har faaet i det andet Thing, er det min fulde Overbeviisning, at Grændsen er overskreden. Møllerne have, saavidt jeg skjønner, ikke beholdt den allermindste Rettighed tilbage, som i Dvergangsperioden kan siges at være dem lovlig besyttet, og det forekommer mig, at det kun med en aldeles eenfaldig Betragtning af Sagen, ved alene at see hen til, hvad man siger, at Friheden og Industrien kan gjøre Krav paa, er muligt, at Sagen kunde faae dette Udfald, hvorimod man har ladet Alt, hvad der kan tale for Møllerne, ligge upaaagtet. Naar man saaledes aldeles lader den ene Side af Sagen ligge upaaagtet og alene vil holde sig til den anden, saa kunde man vistnok ogsaa komme til det Resultat, som jeg under andre Omstændigheder gjerne kunde finde tilraadeligt, at lade Møllenæringen strax blive frigiven.

Dette vilde man nu vistnok kalde ubarmhertigt, haardt, ubilligt, ja, jeg vilde, som Sagen stiller sig for mig, saagar kalde det uretfærdigt; men der var maaskee, fra en vis Side betragtet, en Consequens deri, som jeg nu savner i Forslaget, saaledes som det foreligger. Man har rigtignok ikke sagt, at Møllenæringen skal være fri strax; thi man har ladet Bestemmelsen i § 14, hvorefter der tilstaaes en Frist af 10 Aar, blive staaende; men man har gjort det, der efter min Mening er farligere, idet man har vedligeholdt Skinnet af, at Noget var sikret Møllerne, som kunde kaldes Beskyttelse, og som mulig netop derfor har faaet Stemningen for sig, medens en ligesvem Udtalelse af, at Møllenæringen strax skulde være fri, vist havde mødt Modstand. Man har nemlig ved Bestemmelsen i § 2 aldeles tilintetgjort Betydningen af den Lempelse, som er tilstaaet Møllerne i Dvergangsperioden.

*) Denne Sags tidligere Behandlinger findes Sp. 2029—58 (1ste Behandling), 2261—2422 (2den Behandling) og Sp. 2611—2672 (3 die Behandling).